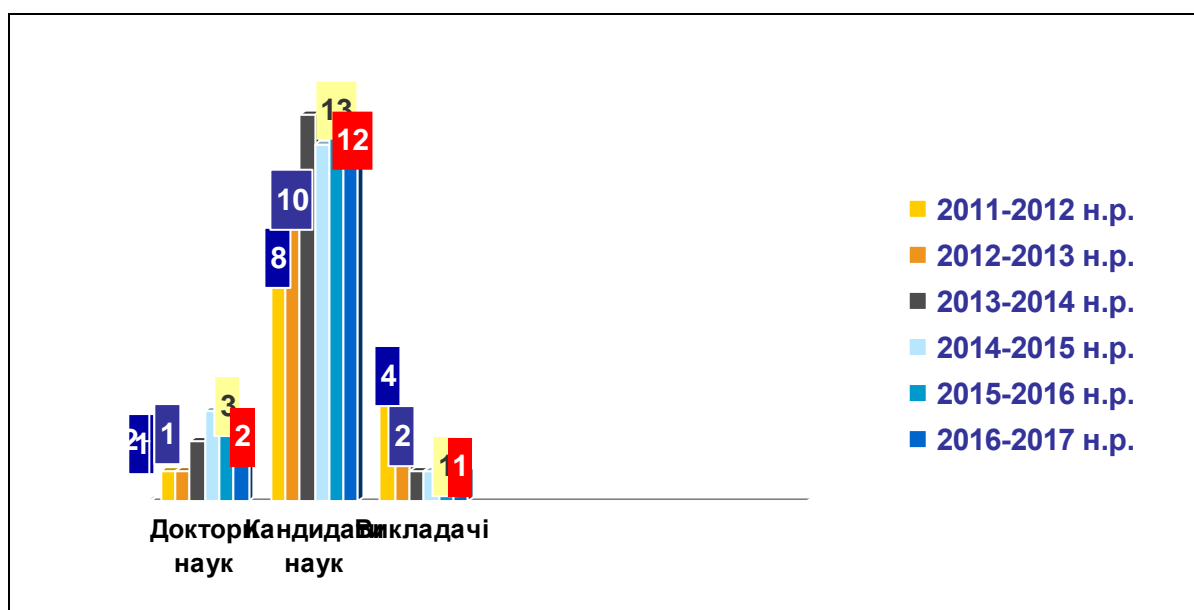

ЗВІТ
про роботу кафедри практичної психології
Інституту людини
Київського університету імені Бориса Грінченка
за 2016 –2017 н.р.

1. Кадрове забезпечення кафедри практичної психології

Динаміка кадрового складу кафедри практичної психології за період 2011-2017 р.р. відбувалася таким чином.

Рис. 1. Динаміка зростання кваліфікації науково-педагогічного персоналу кафедри практичної психології протягом 2011-2017 рр.

На кінець 2016-2017 н.р. загальна кількість співробітників кафедри - **18** / з них працює на постійній основі - **12**.

Науково-педагогічний склад кафедри:

Докторів наук **2**/з них працює на постійній основі – **1**.

Мають вчене звання професора, старшого наукового співробітника – **2** / на постійній основі – **2**.

Кандидатів наук – **16** / з них у штаті – **11**.

Мають вчене звання доцента – **4** / з них працює на постійній основі – **2**.

Підвищення кваліфікації пройшли доценти Маланьїна Т.В., Циганчук Т.В., старший викладач Краєва О.А.

Наукове зростання аспірантів кафедри протягом 2016-2017 н.р.:

Захист кандидатської дисертації аспірантки кафедри Даценко Т.О. відбувся 28 грудня 2016 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради К 26.133.04 у Київському університеті імені Бориса Грінченка. Аспіранти Шапаренко Ю.В., Рафіков О.Р., Гафіатуліна А.В. склали кандидатські іспити зі спеціальності. Аспірантами Клименко А.А., Лигоміною Т.А., Фатєєвою М.С. складено кандидатський іспит з англійської мови, підготовлено до публікації наукові статті, прослухано і складено іспити з дисциплін: «Теоретичні і практичні знання з іноземних мов», «Наукова комунікація англійською мовою», «Міждисциплінарні моделі психологічних досліджень», «Нормативно-правова база наукових досліджень та наукової діяльності», «Наукова етика», «Міждисциплінарні моделі психологічних досліджень», «Інтернаціоналізація науки», «Загальнонаукова методологія». Кожним аспірантом першого року навчання підготовлено робочий варіант теоретичного розділу дисертації.

Відбулося слухання дисертацій Рафікова О.Р. та Гафіатуліної А.В. на засіданні кафедри. Дисертації були рекомендовані до захисту, наразі документи готуються до подання в спеціалізовану вчену раду. Всі аспіранти успішно пройшли щорічну атестацію.

2. Навчальна та навчально-методична робота кафедри

Протягом 2016-2017 н.р. кафедра виконала навчальне навантаження загальним обсягом 12198.5 годин, у т.ч. здійснила керівництво підготовкою магістерських робіт з психології обсягом 1255.5 годин, курсових робіт – обсягом 209.7 годин, забезпечила організацію усіх видів психологічної практики (1472.8 год.) освітньої програми «Практична психологія». Навчальне навантаження кафедрою виконане в повному обсязі.

Доцентом кафедри Старинською Н.В. підготовлено і сертифіковано електронний навчальний курс «Психологія спілкування (5 курс, з.ф.н.)». Статистику використання ЕНК викладачами кафедри подано в табл. 1.

Таблиця 1.

Використання електронних навчальних курсів викладачами кафедри протягом 2016-2017 н.р.

Назва дисципліни / ЕНК	Автор	Діяльність студентів				Діяльність викладачів			
		Кількість	Надіслан о робіт	Пройден о тестів	Останній вхід	Перевіре но робіт	Не перевіре но робіт	Участь у форумах	Редагуван ня журналу
Психологічна служба системи освіти України (2 курс, СП)	Краєва О.А.	47	209	126	12.06. 2017	209	0	ні	ні
Організація психологічної служби (4 курс, СП)	Краєва О.А.	38	186	84	12.06. 2017	186	0	ні	ні
Психологія спілкування (4 курс, ПП)	Старинська Н.В.	51	46	0	14.06. 2017	46	0	ні	так (2)
Організація психологічної служби (з.ф.н.)	Краєва О.А.	12	23	23	12.06. 2017	23	0	ні	ні
Організація психологічної служби (3 курс, ПП)	Краєва О.А.	48	168	129	12.06. 2017	168	0	ні	ні
Вступ до спеціальності (1 курс, ПП(ДВ), з.ф.н.)	Старинська Н.В.	25	23	32	14.06. 2017	23	0	ні	ні
Основи психосоматики (5 курс, ПП, з.ф.н.)	Клібайс Т.В.	38	39	72	13.06. 2017	39	0	так	так (45)
Психологія віктимної поведінки (5 курс, ПП, з.ф.н.)	Клібайс Т.В.	7	0	8	18.04 .2017	0	0	ні	так (15)
Вступ до спеціальності (1 курс, ПП, з.ф.н.)	Старинська Н.В.	58	13	85	14.06. 2017	13	0	ні	так (165)
Я - студент (1 курс, ПП, з.ф.н.)	Старинська Н.В.	37	8	48	14.06. 2017	8	0	ні	так (47)
Психодіагностика (5 курс, ПП, з.ф.н.)	Гафіат уліна А.В.	12	23	0	03.04. 2016	23	0	ні	ні
Психодіагностика (з.ф.н.)	Гафіат уліна	8	19	0	15.06. 2017,	19	0	ні	ні

	A.B.								
Психологія ментальності клієнта (5 курс)	Лозова О.М.	64	41	94	24.06.2017	41	0	так	так (86)
Психологія буденної свідомості (5 курс, ПП, з.ф.н.)	Лозова О.М.	38	75	0	24.05.2017	75	0	так	так (13)
Психологія ментальності клієнта (5 курс, ПП, з.ф.н.)	Лозова О.М.	63	114	204	12.06.2017	114	0	так	так (44)
Психологія спілкування (5 курс, з.ф.н.)	Лозова О.М.	23	0	0	14.06.2017	0	0	так	так (1)
Психологія буденної свідомості (5 курс, ПП, ПС)	Лозова О.М.	36	41	0	12.06.2017	41	0	так	так (13)
Теоретико-методологічні проблеми психології (5 курс, ПС)	Лозова О.М.	28	0	84	12.06.2017	0	0	так	так (11)
Теоретико-методологічні проблеми психології (5 курс, ПП, з.ф.н.)	Лозова О.М.	65	62	90	12.06.2017	62	0	так	так (21)

Кафедрою продовжено систематизацію та оновлення навчально-методичного забезпечення всіх дисциплін циклу професійно-практичної підготовки. Протягом року були розроблені та підготовлені до реалізації нові навчальні плани підготовки практичних психологів. Програмами передбачено 2 спеціалізації на бакалавраті.

3. Соціально-гуманітарна робота кафедри

Кураторами академічних груп студентів-практичних психологів були доц. Н.В. Старинська, викл. Т.В. Клібайс, ст. викл. Н.І. Стефаненко, доц. Нагула О.Л., Рафіков О.Р., доц. Краєва О.А. Протягом року було організовано тематичні кураторські години, які проводилися у формі зустрічей, бесід, семінарів, культурно-виховних заходів, професійних консультацій та екскурсій.

Зокрема, 13.03.2017 студенти групи ППб-1-16-4.0д (куратор Н.В. Старинська): відвідали Будинок-музей Т.Г. Шевченка; 01.04.2017 р. студенти групи ППб-1-16-4.0д разом із куратором взяли участь у загальноуніверситетській толоці (прибирання території) на оз. Тельбін (пр. Павла Тичини); відбувся виїзний позанавчальний захід – екскурсія до меморіального комплексу «Бабин Яр» (21.09.2016); організовано та проведено зустрічі-знайомства зі студентами-першокурсниками (19.09.16); проведено організаційні збори з обрання активу групи (12.09.16); позанавчальна зустріч-семінар з теми «Роль самовиховання у професійному зростанні студента» (26.09.16); бесіда під час чергування у гуртожитку (вул. Старосільська, 2) на тему «Дотримання студентами правил внутрішнього розпорядку і культури поведінки в гуртожитку, дбайливе ставлення до його устаткування» (05.10.2016).

Психологічні бесіди зі студентами під час чергування у гуртожитку (бул. Лепсе, 46 та вул. Старосільська, 2) на теми впровадження корпоративної культури та підвищення мотивації до навчання проводила Краєва О.А. Відбулась інформаційна бесіда з приводу правил написання курсової роботи (21.09.2016 р.) – куратор Клібайс Т.В.

Куратор Рафіков О.Р. провів психологічну гру «Мафія» (18 лютого та 11 березня 2017 р.); виховний захід для студентів групи з теми «Лист часу» (12.09.2016). Куратор Стефаненко Н.І. організувала перегляд з обговоренням кінофільму «Піаніс» у кінотеатрі «Сінема Сіті» у ТРЦ «Ocean Plaza» (вул. Антоновича) та разом зі студентами групи ППб-2-16-4.0д підготувала інтерактивну стіннівку «Тести на кмітливість від Бориса Грінченка».

4. Проведення інноваційних заходів в Університеті чи під його брендом – 24 заходи.

Таблиця 2.

Інноваційні заходи кафедри практичної психології у 2016-2017 н.р.

Виконавець	Назва заходу	Дата
Музиченко І.В., Краєва О.А.	Робота психологічного консультативного пункту «Психологія в долонях» в межах Соціального проекту «З Києвом і для Києва».	11.03.2017
Старший науковий співробітник Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, кандидат психологічних наук, член правління арт-терапевтичної асоціації Скнар О.М. (модератор Музиченко І.В.)	Арт-терапевтичне заняття за допомогою методики «Дерево».	22 .02.2017
Марина Крісов (Тель-Авів, Ізраїль), міжнародний консультант з корекційної та інклюзивної педагогіки та голова правління товариства особливих сімей «Ми разом» Ольгою Ладною (модератор Клібайс Т.В.)	Інтерактивний семінар «Тьютерство в роботі з дітьми зі спеціальними потребами (аутизм)».	22.03.2017
Тохтамиш О.А.	Захід у межах тижня кафедри: майстер-клас «Метод психодрами – знайомство в дії».	15.11. 2016
Маланьїна Т.М. Циганчук Т.В.	Захід у межах Тижня кафедри «Психологічне консультування місцевого населення у зоні бойових дій».	16.11.2016
Маланьїна Т.М.	Науково-практичний семінар «Гештальт-терапія на кожен день».	17.11.2016
Маланьїна Т.М.	Теоретичний семінар «Індивідуальна глибинна психологія – соціалізація та індивідуалізація у психоаналітичному контексті.	13.10.2016

	Стиль життя індивіда» в рамках Буковинського проекту з групової психотерапії (м.Чернівці)	
Ганкевич О.В.	Науково-практичний семінар у межах Тижня кафедри «Виховання внутрішньої свободи»	17.11. 2016
Ксенія Семенова, секретар наукового товариства НАУ, співзасновник Простору неформальної освіти NAU HUB (модератор Стефаненко Н.І.)	Майстер-клас «Проект: як і для чого» з сформування план реалізації власного бізнес- проекту «Психологічний пікнік».	15.05.2017.
Старинська Н.В.	Інтерактивний семінар «Креативність як властивість самоактуалізованої особистості майбутніх психологів».	14.11.2016
Клібайс Т.В.	Круглий стіл «Особистісні детермінанти свідомісного становлення людини в умовах суспільних трансформацій».	26.04. 2017
Музиченко І.В.	Виступ «Наукове розмаїття кафедри практичної психології» на Інститутському форумі «Навчання, засноване на дослідженні в системі забезпечення якості освіти».	3.11.2016
Музиченко І.В.	Захід у межах Тижня кафедри: тренінг «Ресурс, я тебе знаю?!»	14.11.2016
Вікторія Муромець, кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник відділу інтеграції науки і освіти Інституту вищої освіти НАПН України, психолог, гештальт-практик	Майстер-клас «Як знайти натхнення і баланс у житті й на роботі? Робота з метафоричними зображеннями».	15.05.2017

(модератор Бреус Ю.В.)		
Клібайс Т.В.	Майстер-клас «Як опанувати власні емоції в житті, сім'ї та на роботі. Вступ до емоційного моделювання».	16.11.2016
Клібайс Т.В.	Психологічний тренінг «Протистояння впливу, або як перестати бути жертвою маніпуляторів». В межах «Тижня кафедри практичної психології».	18.11.2016
Клібайс Т.В. Старинська Н.В.	Захід «Цікава психологія» для жителів району, проведений в межах проекту «З Києвом і для Києва», озеро Тельбін.	12.11.2016
Старинська Н.В.	Вийзне заняття з дисципліни «Психологія творчості».	25.10.2016
Краєва О.А.	Експертна участь в конференції «Разом проти насильства» в Офісі міжнародної консалтингової компанії European Profiles S.A. за адресою м.Київ вул. Хрещатик 6, офіс 5а.	10. 09. 2016
Тохтамиш О.А.	Доповідь на 29-й Міжнародній конференції угорських кризових психологічних служб, що відбулася 26-28 серпня 2016 р. в місті Сегед.	26-28.08. 2016
Музиченко І.В.	Презентація наукового доробку кафедри на Інститутському форумі «Навчання, засноване на дослідженні, в системі забезпечення якості освіти».	3.11. 2016
Тохтамиш О.А.	Вийзне заняття у «Кризовому центрі медико-психологічної допомоги».	12.11.2016
Маланьїна Т.М.	Студентська науково-практична конференція «Перші кроки в	15.05. 2017

	науку» (пленарне засідання) Секція «Практична психологія»	
Рафіков О.Р.	Захід у межах Тижня кафедри: інтерактивний, навчальний семінар «Фортеця психологічного знання».	15.11.2016

5. Профорієнтаційна робота кафедри

Таблиця 3.

Профорієнтаційна робота кафедри

Виконавець	Назва заходу	Дата
Ганкевич О.В.	Профорієнтаційний захід «Ярмарок кар'єри», ЗОШ № 31 з поглибленим вивченням предметів природничо- математичного циклу.	29.11. 2016
Маланьїна Т.М.	Профорієнтаційний захід в СШ № 285 м. Києва	23.11.2016
Старинська Н.В.; Кайріс О.Д, Клібайс Т.В.	Профорієнтаційний захід у Київському Палаці дітей та юнацтва.	09.11.2016
Тохтамиш О.А., Музиченко І.В.	Профорієнтаційний захід «Університетський вибір» (пр.Тичини, біля озера Тельбін).	8.10. 2016
Циганчук Т.В.	Профорієнтаційна зустріч з учнями спеціалізованої школи № 96 ім. О. Антонова.	18.11. 2016
Музиченко І.В.	Профорієнтаційний захід у ЗОШ №1 с.Нові Петрівці Київської області.	28 .11.2016

6. Наукова робота кафедри

6.1. Виконання кафедральної наукової дослідницької теми

Наукова тема кафедри практичної психології «Інтеграційний потенціал особистісного та свідомісного становлення людини в умовах суспільних трансформацій» поєднала в собі індивідуальні наукові теми викладачів.

Нижче наведено перелік наукових тем, за якими працювали викладачі кафедри, завдання та результат виконання плану дослідження протягом 2015-2016 н.р.

Таблиця 4.

Результати виконання викладачами наукової теми кафедри

ПІБ	ТЕМА	ЗАВДАННЯ	РЕЗУЛЬТАТ
Лозова О. М.	Психосемантичний зміст трансформаційних процесів суспільної свідомості в синхронії	Теоретико-методологічне узагальнення психологічної проблематики особистості в умовах суспільних трансформацій	3 статті у фаховому виданні, 3 тез на Міжнародних конференціях
Клібайс Т. В.	Адаптивно-перетворювальні особливості менталітету українців в умовах суспільних трансформацій	Уточнення сутності феномену ментальності та свідомості	1 стаття у фаховому виданні, 1 стаття у збірнику з індексом цитування (крім Скопус, Веб оф Сайенс), 1 тези на міжнародній конференції, рукопис монографії.
Кайріс О. Д.	Мотиваційно-ціннісна детермінація становлення студентів-психологів різних форм навчання в умовах суспільних трансформацій	Охарактеризувати різні підходи до розуміння сутності та базису мотиваційно-ціннісної сфери, описати її психологічний зміст та структурну організацію	1 стаття у фаховому виданні, 1 тези на Всеукраїнській конференції.
Тохтамиш О. М.	Психосоціальний супровід особистісного становлення й розвитку людини в умовах суспільних трансформацій	Виявити найсуттєвіші складові елементи психологічного супроводу	1 стаття у фаховому виданні, 1 тези на міжнародних конференціях
Музиченко І.В.	Психологічні особливості етнічної свідомості студентської молоді в умовах суспільних трансформацій	З'ясування сутності проблеми етнічної свідомості, специфіки структури та функцій етнічної свідомості.	1 стаття у фаховому виданні, 2 тез на Всеукраїнських конференціях, 2 тез на міжнародних конференціях,

Циганчук Т. В.	Емоційна складова діяльності майбутніх психологів в умовах суспільних трансформацій	Емпірично дослідити вплив сильних негативних емоцій на діяльність особистості	Навчальний посібник «Психологія стресу».
Краєва О. А.	Психологічні особливості комплементарно-кризового складу ідентичності людини в період трансформаційних змін	Теоретичне узагальнення психологічної проблематики складу ідентичності в кризовий період трансформаційних змін.	1 фахова стаття, 1 стаття у матеріалах Всеукраїнської конференції, 2 статті у матеріалах Міжнародних конференцій
Старинська Н. В.	Особливості самоактуалізації особистості студентів в освітньому середовищі вищої школи	Дослідити психологічні особливості самоактуалізації студентів у процесі навчально-професійної діяльності	1 стаття у фаховому виданні, звіт з наукової роботи кафедри практичної психології за рік
Маланьїна Т. М.	Чинники суб'єктивного благополуччя особистості в умовах суспільних трансформацій	Теоретичний аналіз проблеми суб'єктивного благополуччя особистості у взаємозв'язку зі становленням особистості	1 стаття у фаховому виданні
Нагула О. Л.	Психологічні умови формування батьківської компетентності особистості в онтогенезі	Аналіз сучасних вітчизняних та зарубіжних досліджень, систематизація досвіду з проблеми професійної готовності психолога-початківця до корекційного впливу.	1 стаття у фаховому виданні

Протягом року було проведено 6 засідань двох навчально-методичних комісій кафедри у складі провідних викладачів-кандидатів наук, де вирішувалися питання надання методичної підтримки студентам випускних курсів та аспірантам кафедри у підготовці дипломних робіт і кандидатських дисертацій.

6.2. Міжнародне наукове співробітництво кафедри

У рамках співпраці між Ріджент Університетом (США) та Інститутом людини Київського університету імені Бориса Грінченка викладачами кафедри розпочато дослідження ефективності «Програми післядипломної сертифікаційної підготовки фахівців у галузі психологічного консультування та травматерапії». Мета дослідження: апробація та доведення ефективності Програми в умовах соціально-економічної та політичної ситуації сучасної України.

У 2016 році викладачами кафедри було виконано такі види робіт:

1. Планування, організація та контроль за проведенням дослідження;
2. Культурно-професійна адаптація та редактура супровідної документації, а саме: «Опитувальника самооцінки консультування» (Ларсон, 1992), «Шкали самоефективності консультанта» (Мельхерт, 1996), Опитувальника «Впевненість у застосуванні знань і навичок травматерапії» та Шкали оцінки компетенції консультанта <https://www.surveymonkey.com/>. Зокрема, акультурації підлягали питання методик, які стосуються етнічних меншин; питання мультикультурності; організації консультативного процесу (кабінет, структурування робочого простору, психологічна атмосфера, зони спілкування з клієнтом, ведення документації); просування і маркетингу професійних послуг.

3. Формування експериментальної та контрольної групи дослідження.

4. Збір первинних даних у формі опитування представників контрольної групи. Було опитано 47 осіб: 27 студентів 4-5 курсів спеціальності «практична психологія» та 20 фахівців (практиків і науковців). Дослідження триває.

6.3. Виконання викладачами кафедри «Корпоративного стандарту наукової діяльності».

Публікаційна активність викладачів кафедри протягом 2016-2017 н.р., в цілому, відповідала вимогам «Корпоративного стандарту наукової діяльності співробітників Київського університету імені Бориса Грінченка».

Монографії, підручники, навчальні посібники.

1. Формування навичок безпечної поведінки дітей. Частина 1. Вчимо дитину захищатися : метод. посібник / автори-упоряд.: Цюман Т. П., Нагула О. Л. ; за заг. ред. Цюман Т. П. – К. : ФОП Буря О.Д., 2017. – 52 с.

2. Формування навичок безпечної поведінки дітей. Частина 2. Я вмію себе захистити : метод. посібник / автори-упоряд.: Цюман Т. П., Нагула О. Л. ; за заг. ред. Цюман Т. П. – К. : ФОП Буря О.Д., 2017. – 44 с.

Посібники схвалено Міністерством освіти і науки України (*протокол No 1 від 14 лютого 2017 року*).

Публікації у фахових наукових виданнях, включених до затвердженого переліку МОН України: 12.

1. Лозова О.М. Освітні інновації у підготовці практичного психолога на компетентнісній основі / О. М. Лозова // Освітологія: українсько-польський науковий журнал 2016. – № 5. – С. 164-169.

2. Лозова О.М. Форми і методи розвитку професійного мислення майбутніх практичних психологів / Лозова О.М. // Education and Pedagogical Sciences, Луганськ 2016. – № 1 (164). – С.31-38.

3. Лозова О. М. Психологія vs практична психологія? Освітнянський відгомін наукової дискусії / О. М. Лозова. // Педагогічний процес: теорія і практика. – 2016. – №3. – С. 7–11.

4. Клібайс Т.В. Вивчення лексичних особливостей суб'єктів з позитивним та негативним атрибутивними стилями методом контент-аналізу // Освіта і розвиток обдарованої особистості. –2017. – №5. – С.46-51.

5. Тохтамиш О.М. Навчальний посібник Застосування методики ескалації тактильного контакту у психологічному супроводі дітей з гіперактивністю та порушенням поведінки» / О.М.Тохтамиш // Основи соціальної педіатрії. – Т.2. – К.: ФОП Верес О.І. – 2016. – С. 176-181.

6. Тохтамиш О.М. Порівняльний аналіз характеристик творчого мислення військових та цивільних програмістів / О.М. Тохтамиш, Д.М. Головка // Педагогічний процес: теорія і практика. – №1. – 2016 – с. 41-45.

7. Маланьїна Т.М. Внутрішньоособистісний конфлікт як показник рівня суб'єктивного благополуччя студентської молоді / Т.М.Маланьїна

//Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки»: зб.наук.праць . – 2016. – № 5. – С. 35-40.

8. Маланьїна Т.М. Співвідношення когнітивного інсайту та Я-відмежування / Т.М. Маланьїна // Психологія: реальність і перспективи: Збірник наукових праць/ Рівненський державний гуманітарний університет – 2016. – № 7. – С. 58-63.

9. Краєва О.А. Проблема кризи ідентичності в період нормативної кризи підліткового віку / О. А. Краєва // Педагогічний процес: теорія і практика, № 1 (56), 2016. – С 46-50. (Index Copernicus, РИНЦ, Google Scholar).

10. Кайріс О.Д. Психологічні особливості міжособистісних відносин студентів ВНЗ з досвідом шкільного боулінгу / Олена Дмитрівна Кайріс. А. С. Самойленко. // Педагогічний процес: теорія і практика» / гол. ред. Сисоєва С. О. – Київ: ВП Едельвейс, 2016. – Випуск 1. - С. 26 – 29. (Index Copernicus, Google Scholar).

11. Старинська Н.В. Розвиток творчої спрямованості самоактуалізації особистості підлітка / Н.В.Старинська // Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Психологія. Вип. 52. – Х.: ХНПУ, 2016. – С. 143-151.

12. Нагула О.Л. Особистісна психокорекція у підготовці майбутнього психолога-практика / О. Л. Нагула // Педагогічний процес: теорія і практика. – 2016. – № 1 (52). – С. 7-12.

Публікації у наукових виданнях, включених до всіх наукометричних баз даних (окрім Scopus і Web of Science): 9.

1. Лозова О.М. Освітні інновації у підготовці практичного психолога на компетентнісній основі / О. М. Лозова // Освітологія: українсько-польський науковий журнал 2016. - № 5. – С. 164-169. (Index Copernicus, InfoBase Index, РИНЦ, Google Scholar).

2. Лозова О.М. Форми і методи розвитку професійного мислення майбутніх практичних психологів / Лозова О.М. // Education and Pedagogical

Sciences, Луганськ 2016. – № 1 (164). - С.31-38. (Ulrich's Periodicals Directory (США).

3. Лозова О. М. Психологія vs практична психологія? Освітнянський відгомін наукової дискусії / О. М. Лозова. // Педагогічний процес: теорія і практика. – 2016. – №3. – С. 7–11. (Index Copernicus, РИНЦ, Google Scholar).

4. Тохтамиш О.М. Порівняльний аналіз характеристик творчого мислення військових та цивільних програмістів / Олександр Михайлович Тохтамиш, І.С. Соколовська // Педагогічний процес: теорія і практика, №1, 2016 – с. 41-45.(Index Copernicus, Google Scholar).

5. Маланьїна Т.М. Внутрішньоособистісний конфлікт як показник рівня суб'єктивного благополуччя студентської молоді /Т.М.Маланьїна //Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки»: зб.наук.праць . – 2016 – №5 – С. 35-40 (РИНЦ).

6. Маланьїна Т.М. Співвідношення когнітивного інсайту та Я-відмежування / Т.М.Маланьїна // Психологія: реальність і перспективи: Збірник наукових праць/ Рівненський державний гуманітарний університет - 2016 - випуск №7 – С. 58-63 (РИНЦ).

7. Краєва О.А. Проблема кризи ідентичності в період нормативної кризи підліткового віку / Оксана Анатоліївна Краєва // Педагогічний процес: теорія і практика, № 1 (56), 2016. – С 46-50 (Index Copernicus, РИНЦ, Google Scholar).

8. Кайріс О.Д. Психологічні особливості міжособистісних відносин студентів ВНЗ з досвідом шкільного боулінгу / Олена Дмитрівна Кайріс. А. С. Самойленко. // Педагогічний процес: теорія і практика» / гол. ред. Сисоєва С. О. – Київ: Видавництво ВП «Едельвейс», 2016. – Випуск 1. - С. 26 – 29. (Index Copernicus, Google Scholar).

9. Нагула О.Л. Особистісна психокорекція у підготовці майбутнього психолога-практика / Олена Леонідівна Нагула // Педагогічний процес: теорія і практика. – 2016. – № 1 (52). – С. 7-12. (Index Copernicus, Google Scholar).

Публікації та виступи на Міжнародних та Всеукраїнських наукових конференціях, семінарах: 20.

1. Лозова О.М. Психологічні проблеми особистості в часи суспільних трансформацій / Лозова О.М. // Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя: психотехнології особистісних змін: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (16-17 лютого 2017 року, м. Суми). – Суми : СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2017. – 232 с. – С. 48-50.

2. Лозова О.М. Психологічний зміст образу світу наркозалежних осіб / Лозова О.М., Алфьорова О.О. // Психологія свідомості: теорія і практика наукових досліджень : Тези I Міжнародної науково-практичної конференції (21 березня 2017). – ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». – Переяслав-Хмельницький, 2017. – 257 с. – С.117-119.

3. Лозова О.М. Психологія буденної свідомості як нова дисципліна викладання у вищій школі / Лозова О.М. // Психологія свідомості: теорія і практика наукових досліджень : Тези I Міжнародної науково-практичної конференції (21 березня 2017). – ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». – Переяслав-Хмельницький, 2017. – 257 с. – С.18-20.

4. Лозова О.М. Психосемантичний простір емоційного розвитку здорових та розумово відсталих дорослих / Лозова О.М., Дейніченко А.О. // Психологія свідомості: теорія і практика наукових досліджень : Тези I Міжнародної науково-практичної конференції (21 березня 2017). – ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». – Переяслав-Хмельницький, 2017. – 257 с. – С. 140-143.

5. Лозова О.М. Досвід дидактичного аналізу рудиментів історичних типів буденної свідомості / Лозова О.М. // «Пізнавальний та перетворювальний потенціал історичної психології як науки» 2 лютого – 2 березня 2017 р. – Одеса: матеріали IV Міжнародної науковопрактичної інтернет-конференції/

за заг. редакцією Родіни Н.В., Альошина О.М., Кононенко О.І. – О.: ОНУ імені І.І.Мечникова – 2017 р. – 216 с. – С.17-18.

6. Тохтамиш О.М. Усна доповідь «Індивідуальність клієнта та несвідомі комунікативно-поведінкові патерни в консультуванні: утилізація vs. інтерпретація» на XXIX Міжнародній конференції угорських кризових телефонних служб (м. Сегед, Угорщина) – 28 серпня 2016 р. (програма).

7. Маланьїна Т.М. Соціальний інтерес як професійно значимий мотив практичної діяльності психолога / Т.М.Маланьїна// Актуальні проблеми практичної психології: збірник статей Всеукраїнської науково-практичної конференції, 10-11 листопада 2016, Глухів. /Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка [та ін.] –Глухів: Вид-во Глухівського нац. пед. ун-ту, 2016 – С.108-111.

8. Краєва О. А. Ціннісні орієнтації підлітків на етапі перебігу кризи ідентичності // Гуманітарні, природничі та точні науки як фундамент суспільного розвитку: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Вітчизняна наука: теорія і практика (м. Харків, 30.09. – 01.10.2016 року) / Наукове партнерство «Центр наукових технологій». – Харків : НП «ЦНТ», 2016. – С. 30-34. (сертифікат).

9. Краєва О.А. Особливості психологічної моделі успішного вчителя в контексті розгляду проблеми лідерства / О.А.Краєва // Теоретичний та науково-методичний часопис «Вища освіта України» (Тематичний випуск «Університет та лідерство»), №4 (додаток 1), Київ, Інститут вищої освіти НАПН України, 2016. – С. 20-23. (сертифікат).

10. Краєва О.А. Модель допрофільно-компетентного випускника загальноосвітнього навчального закладу I-II ступенів / О.А.Краєва //Міжнародна науково-практична конференція «Концептуальні засади інноваційних підходів в сучасній науковій теорії та практиці» (м. Кривий Ріг/ м. Кіровоград) – 28 жовтня 2016 р. (сертифікат).

11. Музиченко І. В. Психологічні особливості етнічної та національної свідомості [Електронний ресурс] / Ірина Вікторівна Музиченко

// Актуальні проблеми розвитку освіти і науки в умовах глобалізації. Матеріали II всеукраїнської наукової конференції. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.twirpx.com/file/2068056>. – Режим доступу (<http://www.twirpx.com/file/2068056/>) (сертифікат).

12. Музиченко І.В. Психологічні чинники формування етнічної свідомості / І.В.Музиченко // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Психологія свідомості: теорія і практика наукових досліджень», (м. Переяслав-Хмельницький, 21 березня 2017р.) – Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди, 2017р. – С.94-98

13. Музиченко І.В. Олійник Н.Т. Психологічні особливості етнічної свідомості студентської молоді / І.В.Музиченко, Н.Т.Олійник // Матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Пізнавальний та перетворювальний потенціал психології як історичної науки», (м.Одеса, 2 лютого-2 березня 2017р.). – Одеський національний університет імені І.І. Мечнікова, 2017 р. – С.24-25.

14. Музиченко І.В. Проблема визначення структури та функцій етнічної свідомості / І.В. Музиченко // Матеріали II Всеукраїнської наукової конференції «Соціально-гуманітарні науки та сучасні виклики» (м. Дніпро, 26-27 травня 2017 р.). – Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, 2017 р. – С. 215 -217.

15. Старинська Н.В. Адаптаційний потенціал як чинник професійної самореалізації особистості / Н.В. Старинська // Психологія: реальність і перспективи: збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету. Вип. 8. – Рівне: РДГУ, 2017. – С. 259-263.

16. Старинська Н.В. Ситуативна самоактуалізація студентів-психологів у процесі навчально-професійної діяльності / Н.В. Старинська, А.А. Черкасова // Освіта і наука в Україні: шляхи розвитку та напрямки взаємодії: Матеріали V Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції «Освіта і наука в Україні: шляхи розвитку та напрямки

взаємодії» (м. Харків, 11-12 квітня 2017 року) / Наукове партнерство «Центр наукових технологій». – Харків: НП «ЦНТ», 2017. – С. 96-100.

17. Шапаренко Ю. В. До проблеми збереження цінностей лемківського етносу у ХХІ столітті / Ю. В. Шапаренко // Європейська інтеграція: історичний досвід та політичні перспективи. Міжнародна наукова конференція для студентів та молодих науковців. 20 – 21 жовтня 2016 року, м. Ніжин (усна доповідь).

18. Шапаренко Ю. В. Особливості уявлень про свій народ у представників лемківської молоді / Шапаренко Ю. В. // Психологія свідомості: теорія і практика наукових досліджень Психологія свідомості: теорія і практика наукових досліджень : Тези І Міжнародної науково-практичної конференції (21 березня 2017). – ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». – Переяслав-Хмельницький, 2017. – 257 с. – С. 253-255.

19. Фатєєва М.С. Еволюція поняття самоусвідомлення в психологічній науці / Фатєєва М.С. // Психологія свідомості: теорія і практика наукових досліджень Психологія свідомості: теорія і практика наукових досліджень : Тези І Міжнародної науково-практичної конференції (21 березня 2017). – ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». – Переяслав-Хмельницький, 2017. – 257 с. – С.196-199.

20. Гафіатуліна А.В. Співвідношення понять «національна самосвідомість» та «етнічна самосвідомість» / Гафіатуліна А.В. // Психологія свідомості: теорія і практика наукових досліджень Психологія свідомості: теорія і практика наукових досліджень : Тези І Міжнародної науково-практичної конференції (21 березня 2017). – ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». – Переяслав-Хмельницький, 2017. – 257 с. – С.67-70.

6.4. Наукова робота зі студентами

Продовжувалась діяльність наукових гуртків «Самоактуалізація особистості» (керівник Старинська Наталія Володимирівна) та «Науково-дослідна майстерня» (керівник Кайріс Олена Дмитрівна). В межах роботи гуртків було проведено 13 робочих засідань.

В електронному виданні «Наукові здобутки студентів Інституту людини». – 2017. – № 1(7) опубліковано 8 статей студентів – практичних психологів:

1. «Уявлення про сімейні стосунки у жінок з різною тривалістю подружнього життя» (О. Б. Глузд).
2. «Особливості батьківських установок у молодих жінок» (А. В. Беляєва)
3. «Теорія розв’язання винахідницьких завдань як засіб розумового розвитку дітей старшого дошкільного віку» (М. В.Кот)
4. «Співвідношення віктимності та адаптаційного потенціалу студентської молоді» (Ю. В.Плахотя)
5. «Особливості ситуативної самоактуалізації студентів-психологів» (Н.С.Толпигіна)
6. «Взаємозв’язок рівня тривожності та адаптаційного потенціалу студентів-психологів» (Півторак І.В.)
7. «Ціннісні аспекти суб'єктивного благополуччя словаків та українців» (А.О. Плотнікова)
8. «Співвідношення психологічного благополуччя та стилів ідентичності у осіб юнацького віку (О. М. Серпутько).

Випускниками кафедри підготовлено тези магістерських досліджень та опубліковано у збірнику «Наукові здобутки студентів Інституту людини. Спецвипуск. Магістерські дослідження» (17 тез).

Таблиця 4.

Тематика опублікованих анотацій захищених магістерських робіт

Студент	Тема	Науковий керівник
Толпигіна Наталія Сергіївна	Особливості ситуативної самоактуалізації студентів-психологів	Старинська Наталія Володимирівна
Плахотя Юлія Віталіївна	Співвідношення віктимності та адаптаційного потенціалу студентської молоді	Клібайс Т.В.
Кузьменко Ярослав Миколайович	Розвиток психологічної готовності до професійної діяльності студентів-психологів	Кочубейник О.М.
Дейніченко Артем Олександрович	Психосемантичний простір емоційного розвитку здорових та розумово відсталих дорослих	Лозова О.М.
Кот Марія Вікторівна	Теорія розв'язання винахідницьких завдань як засіб розумового розвитку дітей старшого дошкільного віку	Тохтамиш О.М.
Півторак Ірина Вячеславівна	Взаємозв'язок тривожності та адаптаційного потенціалу студентів-психологів	Старинська Наталія Володимирівна
Никитюк Тетяна Миколаївна	Психологічні механізми особистісної тривожності в підлітковому віці	Краєва Оксана Анатоліївна
Нагибіда Ольга Максимівна	Динаміка рівня тривожності у студентів в процесі навчання	Циганчук Тетяна Володимирівна
Беляєва Анна Володимирівна	Особливості батьківських установок у молодих жінок	Нагула Олена Леонідівна
Прядко Анастасія Олегівна	Зниження рівня агресивності у дітей дошкільного віку засобами арт-терапії	Циганчук Тетяна Володимирівна
Колесник Ольга Сергіївна	Дослідження етнічної толерантності у старших школярів	Краєва Оксана Анатоліївна
Дядик Ольга Олегівна	Психологічні особливості феномену довіри у міжособистісних стосунках	Циганчук Тетяна Володимирівна
Глузд Ольга Борисівна	Уявлення про сімейні стосунки у жінок з різною тривалістю подружнього життя	Циганчук Тетяна Володимирівна
Серпутько Оксани Миколаївни	Співвідношення психологічного благополуччя та стилів ідентичності у осіб юнацького віку	Маланьїна Тетяна Михайлівна
Плотнікова Алла Олександрівна	Цінність аспектів суб'єктивного благополуччя словаків та українців	Маланьїна Тетяна Михайлівна
Бортник Мирослав Васильович	Психологічні особливості медіа комунікації як життєвої активності підлітків	Лозова Ольга Миколаївна
Венедіктова Дар'я Юріївна	Психологічні особливості емоційних бар'єрів в міжособистісному спілкуванні у підлітковому віці	Краєва Оксана Анатоліївна

7. Невикористані резерви та перспективи на 2017-2018 н.р.

Наступного навчального року кафедра буде зорієнтована на такі здобутки:

1. Укладання угоди про співробітництво з Українським науково-методичним центром практичної психології і соціальної роботи НАПН України.
2. Започаткування діяльності наукового студентського гуртка з когнітивної психології.
3. Захист кандидатської дисертації викладача кафедри Гафіатуліною А.В., аспірантів Рафікова О.Р та Шапаренко Ю.В.
4. Видання 2 статей (одноосібно або колективно) у закордонних виданнях з індексом цитування Scopus або Web of Science.
5. Збільшення кількості розроблених та використовуваних ЕНК до 25 % всіх дисциплін викладання. Сертифікація 2 ЕНК.

Завідувач кафедри
практичної психології
Інституту людини

Лозова О.М.